

**ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ СТУДИЈСКОГ
ПРОГРАМА**

**СПЕЦИЈАЛНА ЕДУКАЦИЈА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА
ОСОБА СА ТЕШКОЋАМА У МЕНТАЛНОМ
РАЗВОЈУ**

ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ

**БЕОГРАД
2020.**

Прилог 5.2. Књига предмета (заведен у библиотеци и на сајту Установе)

Јавно публикован и доступан документ који садржи податке о предметима докторских академских студија студијског програма Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју налази се у библиотеци Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, заведен под бројем: 30/247 од 25.11.2020.

Јавно публикован и доступан документ који садржи податке о предметима на докторским академским студијама студијског програма Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју налази се и на веб страници: <http://www.fasper.bg.ac.rs/akreditacija2020/akreditacija-20.html>

Прилог 5.2 Књига предмета

Назив предмета: МЕТОДЕ КВАНТИТАТИВНИХ И КВАЛИТАТИВНИХ ИСТРАЖИВАЊА		
Наставник или наставници: Предраг Р. Теовановић; Татјана С. Ментус		
Статус предмета: Обавезни		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: Нема		
Циљ предмета: Основа сврха предмета је да пружи студентима дубље разумевање различитих истраживачких метода и техника. Курс је структурисан тако да оспособи студенте за самостално пројектовање и извођење емпиријских истраживања, те извештавање о њиховим резултатима у складу са правилима академског писања, као и да пружи дубље разумевање различитих метода и техника које истраживачима из области специјалне едукације и рехабилитације стоје на располагању. Један од циљева курса је и да се оснаже способности студената да критички евалуирају изворе научних информација и прошире своја знања у области професионално релевантних истраживачких интересовања.		
Исход предмета Након завшетка курса, студенти ће моћи да: (1) разликују квантитативна и квалитативна истраживања; (2) разумеју на који начин различита теоријска полазишта обликују емпиријско истраживање; (3) дефинишу властита истраживачка интересовања и напишу структурисан нацрт истраживања; (4) разумеју појмове валидности и репликабилности; (5) претражује различите библиографске базе; (6) критички анализирају научне чланке; (7) одаберу одговарајуће инструменте за прикупљање података; (8) направе и организује базу података; (9) изведу основне и напредне статистичке анализе; (10) саопште налазе истраживања у писаној и усменој форми; (11) примене АПА правила приликом писања извештаја.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Квалитативна парадигма (епистемолошке и аксиолошке претпоставке). Врсте квалитативних истраживања (студија случаја, акционо истраживање, утемељена теорија, феноменолошки метод, анализа садржаја, анализа дискурса). Индикатори квалитета приликом евалуације квалитативних истраживања. Квантитативна парадигма: методолошки плурализам (експериментална и корелациона истраживања; идиографски и номотетски приступ). Основни елементи квантитативних истраживања (узорковање, варијабле, подаци, инструменти). Метријске одлике инструмената. Израда нацрта истраживања. Формирање базе података. Дескриптивна статистика. Нормална расподела. Централна гранична теорема. Статистика закључивања. Оцењивање параметара. Основни статистички тестови (t-тест, анова, корелација, биваријатна регресија, хи-квадрат тест). Преглед мултиваријатних техника (појам парцијалне корелације, вишеструка регресиона анализа, факторска анализа, каноничка корелациона, каноничка дискриминациона анализа). Анализа података за једног испитаника. Структура научног дела. Језик и стил научног дела. <i>Практична настава</i> Израда и одбрана нацрта истраживања. Конструкција мерног инструмента Формирање базе података. Прикупљање података. Статистичка анализа. Израда истраживачког извештаја. Рецензирање чланака.		
Препоручена литература Ментус, Т. (2020). <i>Методологија научног истраживања са статистиком</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. Теовановић, П. (2020). <i>Статистика у специјалној едукацији и рехабилитацији</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. Gos-Sampson, M. A. (2020). <i>Statistička analiza u programu JASP: Vodič za studente</i> . Palant, Dž. (2017). <i>SPSS: priručnik za preživljavanje</i> . Mikro knjiga. Field, A. (2013). <i>Discovering statistics using IBM SPSS statistics (4th ed.)</i> . SAGE Publications. I Stoner, J. (2010). Qualitative research in education: Other methods of seeking knowledge. <i>Current Issues and Trends in Special Education</i> , 20, 19 – 39. https://doi.org/10.1108/S0270-4013(2010)0000020005 . Теовановић, П. (2008). Нови методолошки модели у специјалној едукацији и рехабилитацији. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 4(1-2), 69 – 85.		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
Методе извођења наставе: Предавања, дискусија, индивидуални задаци, презентација пројекта, семинарски рад		
Оцена знања (максимални број поена 100): Нацрт истраживања: 20 колоквијум: 20 Рецензија: 10 Истраживачки извештај: 20 тестови знања: 20 рецензија : 10		

Назив предмета: ПСИХОСОЦИЈАЛНА ИСТРАЖИВАЊА РАЗЛИЧИТОСТИ		
Наставници: Мирко Р. Филиповић, Слободанка В. Антић, Ирена Б. Стојковић, Лука Р. Мијатовић		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: Нема		
Циљ предмета Стицање знања о теоријским приступима и емпиријским налазима у области психолошког и социолошког изучавања различитости, примена стечених знања у разумевању субјективног доживљаја различитости, стицање способности за критичко анализирање, вредновање, и интегрисање теоријских полазишта и емпиријских налаза у области психолошког и социолошког изучавања различитости и дизајнирање даљих истраживања у тој области.		
Исход предмета Након похађања овог предмета студенти су оспособљени да: Наведу и опишу најзначајнија теоријска становишта и емпиријске налазе у области психолошког и социолошког изучавања различитости; Критички анализирају и интегришу теоријска становишта и емпиријске налазе у овој области; Примене различита психолошка и социолошка знања у циљу разумевања субјективног доживљаја различитости. Осмисле истраживања која би теоријски и/или емпиријски унапредила област психосоцијалног истраживања различитости.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам различитости у социјалним наукама; Различитост и идентитет; Социо-културни утицаји на формирање идентитета у контексту социјалне различитости, са нагласком на социјалном моделу ометености; Искуство различитости и међугрупни ставови – стереотипи, предрасуде; Развојно-психолошка разматрања искуства различитости и међугрупних ставова; Различитост и међугрупни односи; Интервентне студије у области психосоцијалног истраживања различитости; Примена психосоцијалног истраживања различитости у политици и пракси у различитим контекстима: образовном, радном и др. <i>Практична настава</i> Дискусија о одабраним темама, представљање и заједничка анализа студентских истраживачких пројеката.		
Препоручена литература Crisp, R. J. (Ed.). (2011). <i>The psychology of social and cultural diversity</i> . John Wiley & Sons. Nario-Redmond, M. R. (2010). Cultural stereotypes of disabled and non-disabled men and women: Consensus for global category representations and diagnostic domains. <i>British Journal of Social Psychology</i> , 49(3), 471-488. https://doi.org/10.1348/014466609X468411 Warner, L. R. (2008). A best practices guide to intersectional approaches in psychological research. <i>Sex Roles</i> , 59(5-6), 454-463. https://doi.org/10.1007/s11199-008-9504-5 McLaughlin, J. (2020). Understanding disabled families: Replacing tales of burden and resilience with ties of interdependency. In: Watson, N. & Vehmas, S. (Eds.). <i>Routledge handbook of disability studies</i> (pp. 479 – 491). Routledge. Scambler, S. (2020). Long-term disabling conditions and disability theory. In: Watson, N. & Vehmas, S. (Eds.). <i>Routledge handbook of disability studies</i> (pp. 172–188). Routledge. Tregaskis, C. (2004). <i>Constructions of disability: Researching the interface between disabled and non-disabled people</i> . Routledge Taylor and Francis group. Bigler, R. S., & Liben, L. S. (2006). A developmental intergroup theory of social stereotypes and prejudice. <i>Advances in Child Development and Behavior</i> , 34, 39–89. https://doi.org/10.1016/s0065-2407(06)80004-2		
Број часова активне наставе 10	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
Методе извођења наставе: Предавања, дискусија, прикази нацрта пројеката.		
Оцена знања (максимални број поена 100): Оцена индивидуалног пројекта истраживања: 60, Усмени испит: 40 поена		

Назив предмета: ИСТРАЖИВАЊА У НЕУРОПСИХОЛОШКОЈ РЕХАБИЛИТАЦИЈИ		
Наставник или наставници: Надежда С. Крстић		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: Нема		
Циљ предмета Основа сврха предмета је да обучи студенте да, првенствено на пољу третмана стечених неурокогнитивних поремећаја, критички приступају селекцији и практичној примени рехабилитационих поступака заснованих на најбољој доступној савременој истраживачкој евиденцији, као и да прошире своје познавање основа и метода савремене неурокогнитивне рехабилитације.		
Исход предмета 1. разликовање разичитих методолошких полазишта у неурокогнитивној и неуропсихолошкој рехабилитацији; 2. шире познавање чињенично утемељених поступака третмана стечених неурокогнитивних сметњи; 3. боље разумевање очекиваних исхода неурорехабилитационих поступака; 4. способност самосталног формулисања истраживачког нацрта за праћење резултата рехабилитационог програма.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријском наставом обухваћено је упознавање са (а) историјским развојем и савременом подлогом теорија и модела неурорехабилитације, (б) применом и исходима неких од конкретних чињенично утемељених поступака у третману последица стечених церебралних озледа, посебно оних које се односе на важне домене пажње, памћења, језика, егзекутивних функција и социоемоционалне адаптације. <i>Практична настава</i> Практичном наставом су обухваћени критичка анализа прегледне литературе, рецензија истраживачког чланка, приказ неурорехабилитационе стратегије или поступка (основе, апликација и исходи); формулисање нацрта хипотетичког истраживања којим би се евалуирали исходи рехабилитације.		
Препоручена литература Wilson, B. A., Winegardner, J., van Heugten, C. M., & Ownsworth, T. (Eds.). (2017). <i>Neuropsychological rehabilitation: The international handbook</i> . Psychology Press. Krstić, N., Savić Parojčić, A., i Gojković, M. (2017). <i>Uvod u neuropsihološku dijagnostiku</i> . Centar za primenjenu psihologiju.		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
Методe извођења наставе: Предавања, дискусија, индивидуални задаци (семинарски радови, усмени прикази, нацрт пројекта итд).		
Оцена знања (максимални број поена 100): Оцене индивидуалног рада/задатака: 60 поена; Писмени испит: 20; Усмени испит: 20 поена		

Студијски програм: Логопедија, Специјална едукација и рехабилитација, Дефектологија		
Назив предмета: АКАДЕМСКО ПИСАЊЕ		
Наставник или наставници: Горан М. Недовић, Весна Ж. Николић-Ристановић, Марија М. Јелић, Бојана Ј. Дрљан		
Статус предмета: обавезни заједнички		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: нема		
Циљ предмета Циљ овог предмета је да се студенти докторских студија, уз помоћ теоријске наставе и практичних примера, оспособе за самостално писање различитих типова научних радова у складу са академским правилима научне заједнице.		
Исход предмета Исход предмета је овладавање вештином ефикасног писања добро структурираних и кохерентних научних публикација, као и адекватан одабир начина презентације различитих научних публикација академској заједници.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Сврха, типови и формати академског писања. Припрема: формирање идеје, разрада садржаја проблема, дефинисање предмета и циља, планирање структуре, тражење релевантних и адекватних извора, критички приступ изворима података. Припрема увода, разрада садржаја проблема, презентација резултата, писање дискусије и утемељене аргументације, писање апстракта, закључка и резимеа, навођење референци у тексту и попису литературе у складу са различитим стандардима. Језички стил академског писања. Писање научних есеја, истраживачких радова, студија случаја, теоријских и прегледних радова, извештаја са научних конференција, научних критика и рецензија. Етички принципи и плагијаторство, самокритичност у науци, одговор на рецензије. Представљање радова на научним конференцијама (писање апстракта, прављење и излагање презентације и постера). Стратегије за ефикасно писање докторске дисертације.		
Препоручена литература Клеут, М. (2020). <i>Академско писање и техника научноистраживачког рада</i> . Академска књига (стр. 168). Swales, J. M., & Feak, C. B. (2012). <i>Academic writing for graduate students: Essential tasks and skills</i> . University of Michigan Press (одабрана поглавља). Bailey, S. (2017). <i>Academic writing: A handbook for international students</i> . Routledge (одабрана поглавља). Paul, O. (2014). <i>Writing your thesis</i> . SAGE Publications Ltd (одабрана поглавља). http://dx.doi.org/10.4135/9781446294994 Ментус, Т. (2020). <i>Методологија научног истраживања са статистиком</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију (одабрана поглавља).		
Број часова активне наставе: 10	Предавања: 5	Студијски истраживачки рад: 5
Методе извођења наставе: Интерактивна настава, консултације, дискусија, анализа конкретних примера, креирање пројеката		
Оцена знања (максимални број поена 100): Истраживачки пројекат: 40; Семинарски радови: 20; Писмени испит: 20; Усмени испит: 20		

Назив предмета: ТЕЖИ ОБЛИЦИ ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ ОМЕТЕНОСТИ		
Наставник или наставници: Светлана С. Каљача; Бојан З. Дучић		
Статус предмета: изборни предмет		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: нема		
Циљ предмета Циљ предмета је стицање знања из области клиничких карактеристика особа са тежим облицима интелектуалне ометености, њихових адаптивних развојних потенцијала и рехабилитационе праксе засноване на валидним стратегијама за унапређења квалитета живота ових особа.		
Исход предмета Студенти ће се оспособити да критички анализирају научне и стручне радове из ове области (специфичности понашања особа са тежим облицима интелектуалне ометености у различитим доменима квалитета живота ових особа; карактеристике маладаптивног понашања; различити програми интервенција за стимулисање развоја адаптивних вештина особа са тежим облицима интелектуалне ометености) и усвојиће вештину адекватног избора и примене инструмената намењених утврђивању квалитета животних вештина особа са тежим облицима интелектуалне ометености.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Карактеристике развоја особа са тежим облицима интелектуалне ометености (клиничке слике, придружени поремећаји, бихејвирални поремећаји, синдромска стања); Развојна трајекторија компетенција у области адаптивних вештина особа са тежим облицима интелектуалне ометености; Квалитет живота особа са тежим облицима интелектуалне ометености; Програми интервенција унапређења адаптивних вештина и квалитета живота особа са тежим облицима интелектуалне ометености. <i>Практична настава</i> Студијски истраживачки рад; Креирање методолошког дизајна за истраживање; Спровођење истраживања; Презентација и интерпретација резултата са дискусијом.		
Препоручена литература Browder, D. M.; Spooner, F. & Courtade, G. R. (2020). <i>Teaching Students with Moderate and Severe Disabilities, Second Edition</i> . The Guilford Press. Dučić, B., Gligorović, M., & Kaljača S. (2018). Relation between Working Memory and Self-Regulation Capacities and the Level of Social Skills Acquisition in People with Moderate Intellectual Disability. <i>Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities</i> , 31(2), 296-307. doi: 10.1111/jar.12385 Kaljača S., Dučić, B., & Cvijetić, M. (2019). Participation of children and youth with neurodevelopmental disorders in after-school activities. <i>Disability and Rehabilitation</i> , 41(17), 2036-2048. doi: 10.1080/09638288.2018.1457092 Hollingshead, A., Williamson, P., & Carnahan, C. (2018). Cognitive and emotional engagement for students with severe intellectual disability defined by the scholars with expertise in the field. <i>Research and Practice for Persons with Severe Disabilities</i> , 43(4), 269-284. doi: 10.1177/1540796918812803		
Број часова активне наставе 10	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
Методе извођења наставе Предавања, демонстрације, интерактивна настава, консултације		
Оцена знања (максимални број поена 100) Студијско истраживачки рад - 30; Семинарски радови - 20; Усмени испит - 50		

Назив предмета: РАЗВОЈНЕ И ФУНКЦИОНАЛНЕ СПЕЦИФИЧНОСТИ ОСОБА СА ТЕШКОЋАМА У ИНТЕЛЕКТУАЛНОМ РАЗВОЈУ		
Наставник или наставници: Драгана С. Маџешић-Петровић, Биљана З. Милановић-Доброта		
Статус предмета: изборни предмет		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: нема		
Циљ предмета: Упознавање и оспособљавање студената докторских студија са специфичностима развоја и третмана као и упознавање савремених метода и поступака у раду са особама са тешкоћама у интелектуалном развоју, са циљем адекватне примене и процене ефеката у практичне и истраживачке сврхе.		
Исход предмета: Савладавањем наставног програма студенти ће бити у стању да примењују савремене методе и поступке у раду с особама са тешкоћама у интелектуалном развоју. Студенти ће познавати резултате истраживања ефикасности метода и поступака.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Социоемоционални развој и понашање особа са тешкоћама у ИР, Игра детета са тешкоћама у ИР, Просторно-временска концепција особа са тешкоћама у ИР, Специфични потенцијали и ограничења особа са тешкоћама у ИР (лични и средински фактори- породица, школа, радна и социјална средина), Ментална обољења лица са тешкоћама у ИР, Билингвизам и интелектуална ометеност, Синдром професионалног сагоревања у раду са особама са тешкоћама у ИР, Практичне импликације теоријских концепата <i>Практична настава:</i> Практична примена знања и вештина из области развојних и функционалних специфичности особа са тешкоћама у интелектуалном развоју		
Препоручена литература Маџешић Петровић, Д., Ковачевић, Ј., & Hasanbegović, Н. (2021). Intervention Strategies: Cognition, Behavior, and Intellectual Disabilities. In A. Martínez Romero, <i>Highlights on Medicine and Medical Research</i> (pp. 29-42). В.Р. International. https://doi.org/10.9734/bpi/hmmr/v15/9309D Маџешић-Петровић, Д., Жигић, В. (2009). <i>Лака интелектуална ометеност - развојне и функционалне специфичности</i> . Београд: ФАСПЕР, ЦИДД, (стр. 215). Kelly, G. & Kelly, B. (2016). Improving the Well-being of Disabled Young People. http://www.poverty.ac.uk/sites/default/files/attachments/Improving-wellbeing-disabled-young-people-March-2016.pdf (20-25. Str.- Chapter 2: The concept of ‘well-being’); Gilmore, L., & Cuskelly, M. (2014). Vulnerability to loneliness in people with intellectual disability: An explanatory model. <i>Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities</i> , 11(3), 192-199. doi: 10.1111/jppi.12089		
Број часова активне наставе:10	Теоријска настава:5	Практична настава:5
Методe извођења наставe. Предавања, интерактивна настава, групна дискусија и други облици активне наставe		
Оцена знања (максимални број поена 100) Активност у току предавања: 20; Семинар: 25; Усмени испит: 55		

Назив предмета: РАНИ ИНТЕРВЕНЦИЈСКИ ПРОГРАМИ КОД НЕУРОРАЗВОЈНИХ ПОРЕМЕЋАЈА		
Наставник или наставници: Александра А. Ђурић-Здравковић; Мирјана М. Јапунца-Милицављевић		
Статус предмета: изборни предмет		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: нема		
Циљ предмета Стицање увида у теоријске, истраживачке и методолошке приступе раним интервенцијским програмима који се примењују код неуроразвојних поремећаја.		
Исход предмета Овладавањем критичког процењивања ефикасности различитих програма у оквиру ране интервенције неуроразвојних поремећаја, студент ће моћи самостално да води и реализује истраживачки рад у овој области и да адекватно користи добијене резултате.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Кључне компоненте програма ране интервенције код неуроразвојних поремећаја. Врсте раних интервенцијских програма код неуроразвојних поремећаја. Бихевиорални и едукативни рани интервенцијски приступи програми. Сарадња са родитељима и рани интервенцијски програми. Развојне димензије, стандарди и подршка у раним интервенцијским програмима. Идентификација алата за евалуацију раних интервенцијских програма за децу с неуроразвојним поремећајима. Утицај тренутних националних трендова на креирање раних интервенцијских програма за децу с неуроразвојним поремећајима. <i>Практична настава – Студијски истраживачки рад</i> Анализа литературе, израда прегледног или оригиналног научног радовазаног за ране интервенцијске програме код неуроразвојних поремећаја са свим припадајућим методолошким одредницама.		
Препоручена литература Hauser-Cram, P., Heyman, M., & Bottema-Beutel, K. (2017). Early childhood education and care for children with disabilities. In E. Votruba-Drzal & E. Dearing (Eds.), <i>The Wiley Handbook of Early Childhood Development Programs, Practices, and Policies</i> (pp. 211-236). John Wiley & Sons, Inc. Boyd, W. (2020). <i>Australian Early Childhood Teaching Programs: Perspectives and Comparisons to Finland, Norway and Sweden</i> . Springer Nature. (130 стр.) Ahn, S. N., & Hwang, S. (2018). Cognitive rehabilitation of adaptive behavior in children with neurodevelopmental disorders: A meta-analysis. <i>Occupational Therapy International</i> . https://doi.org/10.1155/2018/5029571 Agazzi, H., Shaffer-Hudkins, E. J., Armstrong, K. H., & Hayford, H. (2020). <i>Promoting Positive Behavioral Outcomes for Infants and Toddlers: An Evidence-Based Guide to Early Intervention</i> . Springer Nature. (160 стр.)		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
Методe извођења наставе Предавања, менторски рад, дискусија, демонстрације, консултације, домаћи задаци		
Оцена знања (максимални број поена 100) Активност у току предавања – 10 поена; израда пројекта и извођење теоријског или теренског истраживања – 40 поена; усмени испит – 50 поена.		

Назив предмета: ОСНОВЕ КОГНИТИВНЕ НЕУРОЛОГИЈЕ		
Наставник или наставници: Александра М. Павловић		
Статус предмета: изборни предмет		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: нема		
Циљ предмета Разумевање анатомских и функционалних основа когнитивних процеса и њиховог односа са можданим структурама у здравом организму. Препознавање и анализа типичних ентитета који доводе до пада когнитивних способности и трајног или привременог хендикепа те захтевају специјални едукативни третман и рехабилитацију.		
Исход предмета Оспособљавање студената да идентификују измене когнитивних функција, препознају најчешће синдроме и посумњају на болести и стања које доводе до пада когнитивних функција.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Преглед развоја мозга и нервног система, неуроанатомских основа, значаја локализације и латерализације когнитивних функција (свест, пажња, памћење, учење, говор, мишљење, егзекутивне и визуоспацијалне функције). Упознавање са клиничком презентацијом и кључним дијагностичким поступцима код главних поремећаја когнитивних функција и идентификација најчешћих синдрома. Преглед најважнијих патолошких ентитета (интелектуална ометеност, дечија церебрална парализа, херeditарне болести које захватају нервни систем, утицај најчешћих психијатријских болести на когнитивне процесе, епилепсија, тумори мозга и цереброваскуларне болести) који доводе до измене когнитивних процеса. <i>Практична настава – Студијски истраживачки рад</i> Анализа литературе, израда прегледног или оригиналног научног рада везаног за измене когнитивних функција са припадајућим методолошким одредницама.		
Препоручена литература Павловић, Д. М., Павловић, А. М. (2018). <i>Неуропсихологија: од структуре до функције мозга</i> . Орион Арт. Павловић, Д. М., Павловић, А. М. (2016). <i>Више кортикалне функције</i> . Орион Арт. Husain, M., & Schott, J.M. (Eds). (2016). <i>Cognitive Neurology and Dementia</i> . Oxford University Press. Schott, J. M. (2017). The neurology of ageing: what is normal? <i>Pract Neurol</i> , 17(3), 172-182. doi: 10.1136/practneurol-2016-001566. Paiva, A. F., Nolan, A., Thumser, C., & Santos, F. H. (2020). Screening of Cognitive Changes in Adults with Intellectual Disabilities: A Systematic Review. <i>Brain Sciences</i> , 12;10(11), 848. doi: 10.3390/brainsci10110848.		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава:5
Методе извођења наставе Предавања, менторски рад, дискусија, демонстрације, консултације, домаћи задаци		
Оцена знања (максимални број поена 100) Активност у току предавања – 10 поена; израда пројекта и извођење теоријског или теренског истраживања – 40 поена; усмени испит – 50 поена.		

Назив предмета: ИСТРАЖИВАЊА У ИНКЛУЗИВНОЈ ЕДУКАЦИЈИ		
Наставник или наставници: Бранислав Б. Бројчин; Слободан М. Банковић		
Статус предмета: Изборни предмет		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: Нема услова		
Циљ предмета Циљ предмета је да студенти стекну детаљан увид у теоријска полазишта, главне истраживачке проблеме, методолошке приступе и дизајн истраживања у области инклузивне едукације, као и у њихова ограничења.		
Исход предмета Студенти ће бити способни за самосталан и тимски истраживачки рад у области инклузивне едукације.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Недоумице у области инклузивног образовања. Етички аспекти инклузивног образовања. Култура ометености. Тешкоће при истраживању инклузивног образовања. Испитивање ставова према особама с ометеношћу. Испитивање ставова према инклузивном образовању. Испитивање ефеката програма за унапређивање ставова према инклузивном образовању. Испитивање ефеката програма за унапређивање ставова особама с ометеношћу. Коришћење социометријских техника за испитивање социјалног статуса деце у инклузивном образовању. Испитивање социјалних исхода инклузивног образовања. Испитивање инклузивности школе. Испитивање академских исхода инклузивног образовања. Испитивање ефеката наставних приступа, метода и облика рада у инклузивном образовању. Испитивање ефеката додатне образовне подршке и прилагођавања курикулума и наставе. Испитивање самоефикасности наставника у погледу инклузивне праксе. Испитивање успешности програма обуке наставника за рад у инклузивном окружењу. <i>Практична настава</i> У складу с истраживачким интересовањима у оквиру области инклузивне едукације, студенти ће формулисати проблеме, методолошки дизајнирати и спроводити истраживање.		
Препоручена литература Amor, A. M., Hagiwara, M., Shogren, K. A., Thompson, J. R., Verdugo, M. Á., Burke, K. M., & Aguayo, V. (2019). International perspectives and trends in research on inclusive education: A systematic review. <i>International Journal of Inclusive Education</i> , 23(12), 1277-1295. https://doi.org/10.1080/13603116.2018.1445304 Mawene, D., & Bal, A. (2018). Factors influencing parents' selection of schools for children with disabilities: A systematic review of the literature. <i>International Journal of Special Education</i> , 33(2), 313-329. Kauffman, J. M., & Hornby, G. (2020). Inclusive vision versus special education reality. <i>Education Sciences</i> , 10(9), 258. https://doi.org/10.3390/educsci10090258 Rix, J. (2020). Our need for certainty in an uncertain world: The difference between special education and inclusion? <i>British Journal of Special Education</i> , 47(3), 283-307. https://doi.org/10.1111/1467-8578.12326 Wehmyer, M. L., & Patton, J. R. (2017). <i>The Praeger International Handbook of Special Education - Vol. 2 Europe</i> . Praeger.		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
Методе извођења наставе Предавања, самостални задаци, мултимедија, интерактивна настава.		
Оцена знања (максимални број поена 100) студијски истраживачки рад 40; колоквијуми 20; усмени испит 40.		

Назив предмета: ПОРЕМЕЋАЈ ИЗ СПЕКТРА АУТИЗМА		
Наставник или наставници: Ненад П. Глумбић, Ивона Р. Милачић Видојевић, Мирјана В. Ђорђевић		
Статус предмета: изборни предмет		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: нема		
Циљ предмета Циљ предмета је темељно упознавање студената са експланаторним теоријама аутизма и техникама научно-истраживачког рада у области поремећаја из спектра аутизма.		
Исход предмета Студент ће бити способан да критички процењује валидност експерименталних истраживања и мета-аналитичких студија у области аутизма; да самостално осмишљава, планира и реализује истраживања на узорцима особа са поремећајем из спектра аутизма, као и да обрађује добијене податке и да их адекватно интерпретира. Студент ће моћи да примењује највише етичке стандарде у области истраживачког рада са вулнерабилним друштвеним групама.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Инструменти за скрининг и дијагностику аутизма. Епидемиолошке студије аутизма. Когнитивне теорије аутизма. Категоризација интервенције према степену заснованости на доказима. Етички принципи реализације третмана. Специфични програми рада са одраслим и остарелим особама са аутизмом. Квалитет живота особа са аутизмом. Коморбидна психијатријска стања. Ефективне стратегије сарадње са родитељима. Ефективне стратегије тренинга професионалаца за рад са особама са аутизмом. Акциона истраживања аутистичког спектра. <i>Практична настава</i> Студијски истраживачки рад обухвата припрему експерименталне, квазиэксперименталне или студије појединачних случаја; њихову реализацију, обраду и критичку анализу добијених података, као и припрему оригиналног научног рада.		
Препоручена литература Ђорђевић, М., Глумбић, Н., Langher, V. (2019). Neki aspekti senzorne disfunkcije kod mladih osoba sa poremećajem iz spektra autizma. <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija</i> , 18(1), 43-61. https://doi.org/10.5937/specedreh18-19843 Matson, J. L., Sturmey, P. (Ed.). (2022). <i>Handbook of Autism and Pervasive Developmental Disorder</i> . Springer. Vukićević, S., Ђорђевић, М., Глумбић, Н., Bogdanović, Z., & Ђурић Јовић, М. (2019). A demonstration project for the utility of Kinect-based educational games to benefit motor skills of children with ASD. <i>Perceptual and Motor Skills</i> , 126(6), 1177-1144. https://doi.org/10.1177%2F0031512519867521		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
Методe извођења наставе Предавања, демонстрације, консултације		
Оцена знања (максимални број поена 100) Израда прегледног чланка: 20 поена Израда оригиналног научног рада: 20 поена Усмени испит: 60 поена		

Назив предмета: КРЕАТИВНО УЧЕЊЕ КОД ОСОБА С ТЕШКОЋАМА У МЕНТАЛНОМ РАЗВОЈУ		
Наставник или наставници: Мирјана М. Јапунца-Милисављевић, Александра А. Ђурић-Здравковић		
Статус предмета: изборни предмет		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: нема		
Циљ предмета Циљ предмета је темељно упознавање студената са значајем процене креативног потенцијала као и његова примена у едукацији особа са тешкоћама у менталном развоју		
Исход предмета Студент ће бити оспособљен за процену креативног потенцијала особа са тешкоћама у менталном развоју на основу које ће конципирати креативне активности које ће подстицати способност креативног учења, мишљења и решавања проблема.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теорија креативности и креативне особе. Креативни идентитет. Креативност и интелигенција. Неговање креативности у образовању. Креативност као педагошка иновација. SCAMREP техника. Инструменти за процену креативног потенцијала. Дорпинос егзекутивних функција у предвиђању креативности. Дизајн окружења и креативност. Мултимодални приступи као извор креативности. Тренинг креативности, уметничко образовање и наука. <i>Практична настава</i> - Студијски истраживачки рад Обухвата процену креативног потенцијала особа са тешкоћама у менталном развоју, интерпретацију и презентацију добијених резултата спроведеног истраживања		
Препоручена литература Wilson, A. (2015). <i>Creativity in primary education</i> . Sage. Gut, A., Moszynska, M., & Resyuta, N. (2019). Who Is a Creative Person? Conceptualisation of creativity by people with autism spectrum disorder. <i>Interdisciplinary Contexts of Special Pedagogy</i> , 27 (373–387) https://doi.org/10.14746/ikps.2019.27.17 Ibérico Nogueira., S., Almeida, L., & Souza Lima, T. (2017) Two Tracks of Thought: A Structural Model of the Test for Creative Thinking-Drawing Production (TCTDP). <i>Creativity Research Journal</i> , 29(2), 206-211. https://doi.org/10.1080/10400419.2017.1303312 Stolte, M., García, T., Van Luit, J., Oranje, B., & Kroesbergen, E. (2020). The Contribution of Executive Functions in Predicting Mathematical Creativity in Typical Elementary School Classes: A Two fold Role for Updating. <i>Journal of Intelligence</i> , 8(26), 3-20. https://doi.org/10.3390/jintelligence8020026		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
Методe извођења наставе Предавања, демонстрације, консултације		
Оцена знања (максимални број поена 100) Израда теоријског или оригиналног научног рада 30 поена, Презентација научног рада 10 поена, Усмени испит 60 поена		

Назив предмета: ПОРЕМЕЋАЈ ПРАГМАТСКЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ		
Наставник или наставници: Бројчин Б. Бранислав, Мирјана В. Ђорђевић		
Статус предмета: изборни предмет		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: нема		
Циљ предмета Циљ предмета је темељно упознавање студената са круцијалним појмовима когнитивне прагматике и техникама научно-истраживачког рада у области прагматског развоја и поремећаја прагматске компетенције.		
Исход предмета Студент ће бити способан да критички процењује валидност експерименталних истраживања и мета-аналитичких студија у области прагматике; да самостално осмишљава, планира и реализује истраживања у области прагматске компетенције и да на адекватан начин интерпретира добијене резултате. Такође ће моћи да процени ефикасност програма интервенције у домену прагматског функционисања.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Когнитивна прагматика. Лингвистичка и екстралингвистичка комуникација. Нестандардна комуникација. Развој прагматских способности. Поремећај прагматике као клинички ентитет. Системи процене прагматске компетенције. Прагматски дефицити код особа са аутизмом. Прагматска компетенција особа са специфичним поремећајем језика. Прагматски дефицити код особа оштећеног слуха. Прагматски дефицити код особа оштећеног вида. Прагматски дефицит код особа са интелектуалном ометеношћу. Синдромске специфичности у области прагматског функционисања. Поремећај прагматике код деце са ADHD. Прагматски дефицит код особа са трауматским озледама мозга и са дуалним дијагнозама. Програми подстицања прагматских способности засновани на доказима. <i>Практична настава – Студијски истраживачки рад</i> Процена прагматске компетенције испитаника из одређене нозолошке групе (по избору), обрада, интерпретација и презентација резултата спроведеног истраживања.		
Препоручена литература Ђорђевић, М., Glumbić, N., & Brojčin, B. (2019). Irony, deception and theory of mind in people with intellectual disabilities and dual diagnoses. <i>Vojnosanitetski pregled</i> , (00), 142-142. https://doi.org/10.2298/VSP180214142D Ђорђевић, М., Glumbić, N., Brojčin, B. (2016). Paralinguistic abilities of adults with intellectual disability. <i>Research in Developmental Disabilities</i> , 48©, 211-219. https://doi.org/10.1016/j.ridd.2015.11.001 Cummings, L. (2021). <i>Handbook of Pragmatic Language Disorders: Complex and Underserved Populations</i> . Springer Nature. Reindal, L., Nærland, T., Weidle, B., Lydersen, S., Andreassen, O. A., & Sund, A. M. (2021). Structural and Pragmatic Language Impairments in Children Evaluated for Autism Spectrum Disorder (ASD). <i>Journal of Autism and Developmental Disorders</i> , 1-19. https://doi.org/10.1007/s10803-020-04853-1		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 5	Практична настава: 5
Методе извођења наставе Предавања, демонстрације, консултације		
Оцена знања (максимални број поена 100) Израда прегледног чланка: 20 поена; Израда оригиналног научног рада: 20 поена; Усмени испит: 60 поена		

Назив предмета: ПРИМЕНА АСИСТИВНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ У РЕХАБИЛИТАЦИЈИ ОСОБА С ИНТЕЛЕКТУАЛНОМ ОМЕТЕНОШЋУ		
Наставник или наставници: : Биљана З. Милановић-Доброта, Драгана С. Маћешкић-Петровић		
Статус предмета: изборни предмет		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: нема		
Циљ предмета Циљ предмета је да се студенти докторских студија упознају са асистивном технологијом која се може користити у рехабилитацији особа са интелектуалном ометеношћу		
Исход предмета Савладавањем наставног програма студенти су упознати са асистивном технологијом коју могу да користе особе са ИО у образовању, самосталном обављању дневних обавеза и радних задатака.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Асистивна технологија - АТ (дефиниција, циљ, опрема); Одабир АТ; Планирање и имплементација АТ; Ефикасност примене АТ; АТ за особе са ИО; Управљање АТ у обављању дневних и школских активности; Примена АТ у радној средини; Информационо-комуникационе технологије; Проблеми особа са ИО да управљају уређајима виртуелног окружења: систематска евалуација; Ставови дефектолога према употреби АТ у рехабилитацији особа са ИО. <i>Практична настава:</i> Студијски истраживачки рад; Практична примена садржаја теоријске наставе при конципирању модела примене асистивне технологије.		
Препоручена литература Lazor, M. (2017). Katalog asistivne tehnologije. <i>Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja: Beograd.</i> Alfredsson Ågren, K., Kjellberg, A., & Hemmingsson, H. (2020). Access to and use of the Internet among adolescents and young adults with intellectual disabilities in everyday settings. <i>Journal of Intellectual & Developmental Disability, 45</i> (1), 89-98. https://doi.org/10.3109/13668250.2018.1518898 Ramsten, C., Martin, L., Dag, M., & Hammar, L. M. (2018). Information and communication technology use in daily life among young adults with mild-to-moderate intellectual disability. <i>Journal of Intellectual Disabilities, 24</i> (3), 289-308. https://doi.org/10.1177%2F1744629518784351 Jenaro, C., Flores, N., Cruz, M., Pérez, M. C., Vega, V., & Torres, V. A. (2018). Internet and cell phone usage patterns among young adults with intellectual disabilities. <i>Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities, 31</i> (2), 259-272. https://doi.org/10.1111/jar.12388 Borgström, Å. (2021). Tensions between risk, coping and support: young people with intellectual disability in Sweden and Internet-related support. <i>Disability & Society, 1</i> -23. https://doi.org/10.1080/09687599.2021.1946675		
Број часова активне наставе:	Теоријска настава:5	Практична настава:5
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава, групна дискусија		
Оцена знања (максимални број поена 100) Активност у току предавања:20; Семинар:25; Усмени испит:55		

Назив предмета: КЛИНИЧКИ ПРИСТУП ТЕШКОЋАМА У МЕНТАЛНОМ РАЗВОЈУ		
Наставник или наставници: Милица Г. Глигоровић, Наташа С. Буха		
Статус предмета: изборни предмет		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: нема		
Циљ предмета Упознавање студената са савременим концептима профилисања, развоја и поремећаја развоја неуропсихичких функција.		
Исход предмета Овладавање јасним концептуалним и методолошким оквирима сагледавања релевантних параметара менталног развоја и њихове интеракције, као и специфичних видова испољавања у различитим поремећајима.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Неуроразвојни аспекти и поремећаји неуропсихичких функција; Утицај окружења на рани развој детета; Развој, когнитивне и интерперсоналне димензије и поремећаји саморегулације; Мултидимензионални модел процене способности деце са тешкоћама у менталном развоју; Модели клиничког третмана деце са тешкоћама у менталном развоју. <i>Практична настава</i> Студијски истраживачки рад – креирање методолошког оквира научног истраживања, прикупљање, обрада и анализа резултата у области тешкоћа у менталном развоју		
Препоручена литература McCartney, K., & Phillips, D. (Eds.). (2011). <i>The Blackwell handbook of early childhood development</i> (Vol. 38). John Wiley & Sons. (p.p. 1-358, 533-550) Vohs, K. D., & Baumeister, R. F. (Eds.). (2016). <i>Handbook of self-regulation: Research, theory, and applications</i> . Guilford Publications. D'Amato, R. C., Fletcher-Janzen, E., & Reynolds, C. R. (Eds.). (2010). <i>Handbook of school neuropsychology</i> . John Wiley & Sons. (p.p. 236-303, 365-654).		
Број часова активне наставе:	Теоријска настава: 3	Практична настава: 4
Методe извођења наставе Предавања, интерактивна настава, консултације, демонстрација, мултимедија		
Оцена знања (максимални број поена 100) Активности у току предавања: 10; Презентација пројекта: 20; Семинар-и: 15; Усмени испит: 55		

Назив предмета: ОДБРАНА СЕМИНАРСКОГ РАДА ЗАСНОВАНОГ НА КРИТИЧКОМ ПРЕГЛЕДУ ЛИТЕРАТУРЕ		
Наставник или наставници: Ментор		
Статус предмета: изборни предмет		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: уписан четврти семестар докторских академских студија		
Циљ предмета: Стицање и примена вештине самосталног одабира и приказа најновијих знања из одређене истраживачке области, која су у функцији израде пројекта за докторску дисертацију, а на основу прегледа и критичке анализе доступних публикација из часописа са SCI листе и других референтних база података.		
Исход предмета Студент ће моћи самостално, и у консултацији са ментором, да дефинише истраживачки проблем семинарског рада који је у функцији припреме за израду пројекта докторске дисертације; да самостално врши одабир литерарних извора из расположивих база података у циљу свеобухватне обраде и приказа дефинисаног истраживачког проблема; да врши самосталну анализу и синтезу научних резултата релевантних за дефинисану тему семинарског рада; да примењује претходно стечена знања у дефинисању истраживачког проблема и могућих начина за његово решавање; да примењује етичке принципе прописане у истраживањима са осетљивим друштвеним групама и етичке принципе који се односе на писање научних чланака; да изради презентацију и усмено представи и одбрани садржај свог семинарског рада пред ментором.		
Садржај предмета Тема семинарског рада мора бити у складу са научноистраживачком облашћу из које се планира израда пројекта докторске дисертације. Тему семинарског рада дефинише ментор у договору са студентом. Семинарски рад треба да буде резултат самосталног научно-истраживачког рада студента који обухвата: претраживање база података, одабир референтних литерарних извора података, критичку анализу и представљање одабране материје која одговара теми семинарског рада, примену етичких принципа у приказивању резултата научног истраживања других аутора и вештину припреме презентације и одбране семинарског рада пред ментором.		
Препоручена литература Литература зависи од одабране теме семинарског рада: - Група аутора – часописи са листе Кобсон.		
Број часова:	10 часова из категорије Остали часови	
Методe извођења наставe Ментор даје задатак за израду семинарског рада и заједно са студентом дефинише тему, као и почетну литературу коју студент у наредном периоду проширује током претраживања расположивих база података. Периодично, у консултацијама са ментором, проверава се напредовање студента и врши додатно усмеравање.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Садржај семинарског рада – 50 поена Одбрана семинарског рада – 50 поена		

Назив предмета: ОБЈАВЉИВАЊЕ ЈЕДНОГ ОРИГИНАЛНОГ НАУЧНОГ РАДА ВЕЗАНОГ ЗА ТЕМУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ		
Наставник или наставници: Ментор		
Статус предмета: изборни предмет		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: уписан четврти семестар докторских академских студија		
Циљ предмета: Израда и публикавање оригиналног научног рада чија је тема у функцији израде докторске дисертације. Рад треба да буде објављен у часописима из категорије М20 или М50 или чланка из категорије М33.		
Исход предмета Студент ће бити у могућности да самостално, и у консултацији са ментором, дефинише концептуални теоријски и методолошки оквир истраживачког рада; да самостално, и у договору са ментором, реализује истраживање, припреми чланак за објављивање поштујући етичке принципе прописане у истраживањима са осетљивим друштвеним групама и етичке принципе научне заједнице; реализује процедуралне етапе пријаве и објаве рада у рецензираном часопису одговарајуће категорије (М20 или М50) или Зборнику радова (М33).		
Садржај предмета Тема оригиналног научног рада мора бити у складу са темом докторске дисертације. Оригинални научни рад треба да буде резултат самосталног научноистраживачког рада студента у свим његовим етапама израде: претраживање база података, одабир референтних извора података, анализа, представљање и критички осврт одабране материје која одговара теми чланка који је у изради, прикупљање теоријских или емпиријских података, обрада, тумачење и дискусија добијених резултата у складу са прописаним етичким принципима, одабир одговарајућег часописа за публикавање резултата и пријава чланка за публикавање, као и друге активности потребне за прихватање рада од стране уредништва одабраног часописа.		
Препоручена литература Литература зависи од одабране теме оригиналног научног рада: Група аутора – часописи са листе Кобсон.		
Број часова:	10 часова из категорије	Остали часови
Методe извођења наставе Ментор даје задатак за израду оригиналног научног рада и заједно са студентом дефинише тему, као и друге елементе које треба да садржи оригинални научни чланак у складу са прописаним правилима часописа у коме ће чланак бити објављен. Периодично, у консултацијама са ментором, проверава се напредовање студента и врши додатно усмеравање.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Садржај научног рада – 50 поена Објављивање научног рада – 50 поена		

Назив предмета: ИЗРАДА И ЈАВНА ОДБРАНА ПРОЈЕКТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ		
Наставник или наставници: Потенцијални ментор		
Статус предмета: обавезни предмет		
Број ЕСПБ: 10		
Услов: уписан четврти семестар докторских академских студија		
Циљ предмета: Основни циљ предмета је да студента докторских студија оспособи да самостално изради и одбрани предложени пројекат докторске дисертације пред трочланом комисијом коју чине потенцијални ментор и два наставника који реализују наставу на студијском програму докторских студија.		
Исход предмета Студент је оспособљен да на основу претходне анализе литературе, као и у договору са ментором, уочи актуелан проблем у области Специјалне едукације и рехабилитације за који може да током будућег самосталног истраживачког рада пружи значајне научне доприносе. Оспособљен је да пронађе основну расположиву и доступну научну литературу, да је анализира и да приреди упоредни преглед постојећих приступа и решења. Студент је способан да, на основу анализе претходних истраживања, уочи предности и мане постојећих решења. Способан је да опише теоријску основу проблема, предмет и циљ будућег истраживања, форму очекиваног научног доприноса, изложи полазне хипотезе и очекиване научне резултате. Такође, способан је да наведе основне методе истраживања које ће користити при решавању постављеног проблема и образложи њихов избор, наведе план истраживања са предвиђеном динамиком реализације, наведе оквирни садржај рада као приказа резултата истраживања и наведе литературу коју ће користити у истраживању. Такође, студент је спреман да изради презентацију и усмено представи предлог пројекта докторске дисертације пред комисијом.		
Садржај предмета Студент докторских студија након уписа четвртог семестра бира потенцијалног ментора и уз његову активну подршку дефинише тему и приступа изради пројекта докторске дисертације, а касније и његовој одбрани. Уз помоћ и надзор потенцијалног ментора, студент се током израде пројекта припрема за научни допринос, уз овладавање потребним научно-истраживачким методама, и уз примену током студија стечених обимних научно-стручних и стручно-апликативних знања. У складу са свим тим, садржај обухвата следеће ставке: Истраживање проблема који је предмет студентовог интересовања. Идентификовање актуелног проблема у области Специјалне едукације и рехабилитације за који би студент извео самостално истраживање. Одабир основне и полазне литературе. Критички осврт на приказани проблем и потенцијална решења. Постављање циљева, полазних хипотеза, очекиваних научних резултата, основних метода истраживања, плана истраживања, фаза истраживања са предвиђеном динамиком реализације. Израда презентације. Припрема усменог излагања предложеног пројекта. Усмено представљање предлога пројекта докторске дисертације пред комисијом.		
Препоручена литература Конкретна литература зависи од одабране теме пројекта: - Група аутора – часописи са листе Кобсон. - Група аутора – докторске дисертације из дате проблематике.		
Број часова активне наставе: 20	Теоријска настава:	Практична настава: НИР 20
Методe извођења наставе Периодично у консултацијама са ментором проверава се напредовање студента и врши додатно усмеравање. Израђени пројекат се брани пред трочланом комисијом коју одређује Наставно-научно веће Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, а након извештаја ментора да је пројекат завршен. Одбрањен пројекат је услов за пријаву докторске дисертације.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		

Назив предмета: НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ РАД 1		
Наставници: Ментор		
Статус предмета: обавезни предмет		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: уписан пети семестар докторских академских студија		
Циљ предмета Примена стечених академско-образовних, теоријско-методолошких, научно-стручних и стручно-апликативних знања у дефинисању оригиналног истраживачког проблема и креирању пригодног методолошког дизајна који одговара предмету научноистраживачког проблема. Студент, у договору са ментором и самостално, припрема и реализује пројекат оригиналног научноистраживачког рада чија је тема у функцији израде докторске дисертације, и презентује пред ментором добијене резултате. Научноистраживачки рад 1 носи 20 ЕСПБ бодова и они су услов, поред испуњених обавеза из прве две године докторских студија, да студент приступи изради докторске дисертације.		
Исход предмета Студент треба да примени знања стечена на докторским студијама из предмета Методе квантитативних и квалитативних истраживања и Академско писање, као и других изборних предмета које је положио током прве две године докторских студија, а који припадају ужој научној области из које ће студент радити докторску дисертацију. У припреми, реализацији и презентовању добијених резултата студент ће умети да поштује етичке принципе прописане у истраживањима са осетљивим друштвеним групама и етичке принципе научне заједнице у целини.		
Садржај предмета Студент самостално и у договору са ментором дефинише: предмет и циљ/циљеве оригиналног научноистраживачког рада који су повезани са темом/научном области докторске дисертације; претражује, анализира и интерпретира доступну референтну литературу која концептуално одговара предмету и циљу научноистраживачког рада; анализира и дефинише пригодан методолошки оквир научноистраживачког рада; обрађује добијене резултате, интерпретира их и упоређује са релевантним резултатима других аутора, поштујући прописане етичке стандарде; презентује их пред ментором. Студент може у договору с ментором своје резултате публиковати у часописима који припадају датој научној области (часописи категорије М20 или М50 или публикација у категорији М33).		
Препоручена литература Rumrill Jr, P. D., Cook, B. G., & Stevenson, N. A. (2020). <i>Research in special education: Designs, methods, and applications</i> . Charles C Thomas Publisher. Bailey, S. (2017). <i>Academic writing: A handbook for international students</i> . Routledge. (одабрана поглавља) Mietola, R., Miettinen, S., Vehmas, S. (2017). Voiceless subjects? Research ethics and persons with profound intellectual disabilities. <i>International Journal of Social Research Methodology</i> , 20(3), 263-274. doi:10.1080/13645579.2017.1287872 Cascio, M. A., Weiss, J. A., Racine, E. (2020). Making Autism Research Inclusive by Attending to Intersectionality: a Review of the Research Ethics Literature. <i>Review Journal of Autism and Developmental Disorders</i> , 00-00. https://doi.org/10.1007/s40489-020-00204-z Cascio, M. A., Weiss, J. A., Racine, E. (2020). Person-oriented ethics for autism research: Creating best practices through engagement with autism and autistic communities. <i>Autism</i> , 24(7), 1676-1690. https://doi.org/10.1177/1362361320918763 Ganz, J. B., Ayres, K. M. (2018). Methodological standards in single-case experimental design: Raising the bar. <i>Research in Developmental Disabilities</i> , 79, 3-9. https://doi.org/10.1016/j.ridd.2018.03.003 Taylor, S., Balandin, S. (2020). The ethics of inclusion in AAC research of participants with complex communication needs. <i>Scandinavian Journal of Disability Research</i> , 22(1), 18-115. http://doi.org/10.16993/sjdr.637 Arstein-Kerslake, A., Maker, Y., Flynn, E., Ward, O., Bell, R., Degener, T. (2020). Introducing a human rights-based disability research methodology. <i>Human Rights Law Review</i> , 20(3), 412-432. https://doi.org/10.1093/hrlr/ngaa021 Powers, L. E. (2017). Contributing meaning to research in developmental disabilities: Integrating participatory action and methodological rigor. <i>Research and Practice for Persons with Severe Disabilities</i> , 42(1), 42-52. https://doi.org/10.1177/1540796916686564 Lester, J. N., Nusbaum, E. A. (2018). "Reclaiming" disability in critical qualitative research: Introduction to the special issue. <i>Qualitative Inquiry</i> , 24(1), 3-7. https://doi.org/10.1177/1077800417727761		
Број часова активне наставе	Часови НИР: 20	
Методе извођења наставе Консултације са ментором, самостални рад.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Презентација пројекта: 30 поена Реализација и приказ резултата: 70 поена		

Назив предмета: ИЗРАДА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ	
Наставник или наставници: Ментор	
Статус предмета: обавезни предмет	
Број ЕСПБ: 20	
Услов: Уписан пети семестар докторских академских студија	
Циљ предмета Циљ предмета је да студента оспособи да примени теоријско-методолошка, научно-стручна и стручно-апликативна знања у решавању проблема изабране теме докторске дисертације.	
Исход предмета Студент је оспособљен за самосталну израду докторске дисертације.	
Садржај предмета Проналажење расположиве и доступне научне литературе из области докторске дисертације; Самостално прикупљање емпиријских података уз поштовање етичких принципа у истраживању са осетљивим друштвеним групама; Унос и обрада прикупљених података употребом одговарајућих статистичких метода. Табеларни и графички приказ добијених резултата; Критичка анализа резултата и извођење закључака са препорукама и предлогом мера; Техничка припрема докторске дисертације (Упутство о облику и садржају докторске дисертације се налазе на сајту факултета: http://www.fasper.bg.ac.rs/stud_programi/doktorske-studije/20191119_1-Uputstvo-o-obliku-i-sadrzaju-doktorske-disertacije.pdf)	
Препоручена литература Lingard, L. (2018). Writing an effective literature review: Part I: Mapping the gap. <i>Perspectives on Medical Education</i> , 7(1), 47-49. https://doi.org/10.1007/s40037-018-0407-z Lingard, L. (2018). Writing an effective literature review: Part II: Citation technique. <i>Perspectives on Medical Education</i> , 7(2), 133-135. https://doi.org/10.1007/s40037-018-0407-z Roberts, C. M. (2010). <i>The dissertation journey: A practical and comprehensive guide to planning, writing, and defending your dissertation</i> . Corwin Press. (p.p.1-182) Часописи са листе Кобсон Часописи и докторске дисертације из дате проблематике	
Број часова активне наставе	10 часова из категорије Остали часови
Методе извођења наставе Консултације са ментором, а по потреби са другим наставницима из уже научне области.	
Оцена знања (максимални број поена 100)	

Назив предмета: НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ РАД 2		
Наставници: Ментор		
Статус предмета: Обавезни предмет студијског програма Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју		
Број ЕСПБ: 15		
Услов: уписан шести семестар докторских академских студија		
Циљ предмета Примена стечених академско-образовних, теоријско-методолошких, научно-стручних и стручно-апликативних знања у реализацији оригиналног научноистраживачког рада и публикавања добијених резултата. Студент, у договору са ментором и самостално, припрема и реализује оригиналан пројекат научноистраживачког рада чија је тема у функцији израде и завршетка докторске дисертације. Научноистраживачки рад 2 носи 20 ЕСПБ бодова и они су услов, поред испуњених обавеза из претходних пет семестара докторских студија, да студент приступи одбрани докторске дисертације.		
Исход предмета Студент треба да примени знања стечена на докторским студијама из предмета Методе квантитативних и квалитативних истраживања и Академско писање, као и других изборних предмета које је студент положио током прве две године докторских студија који припадају ужој научној области из које студент ради докторску дисертацију. У припреми, реализацији и презентовању добијених резултата студент ће умети да поштује етичке принципе прописане у истраживањима са осетљивим друштвеним групама и етичке принципе научне заједнице у целини. Вредност истраживачког рада студента квалификује се у односу на категорију часописа у којима су публиковани добијени резултати.		
Садржај предмета Студент самостално и у договору са ментором дефинише теоријски и методолошки концепт оригиналног научноистраживачког рада који су повезани са темом докторске дисертације; студент самостално реализује научноистраживачки рад, обрађује добијене резултате, интерпретира их и упоређује са релевантним резултатима других аутора поштујући прописане етичке стандарде. Студент, у договору с ментором, публикује добијене резултате објављујући најмање један оригинални научни рад у часописима категорије М20 или М51.		
Препоручена литература Rumrill Jr, P. D., Cook, B. G., & Stevenson, N. A. (2020). <i>Research in special education: Designs, methods, and applications</i> . Charles C Thomas Publisher. Bailey, S. (2017). <i>Academic writing: A handbook for international students</i> . Routledge. (одабрана поглавља) Mietola, R., Miettinen, S., Vehmas, S. (2017). Voiceless subjects? Research ethics and persons with profound intellectual disabilities. <i>International Journal of Social Research Methodology</i> , 20(3), 263-274. doi:10.1080/13645579.2017.1287872 Cascio, M. A., Weiss, J. A., Racine, E. (2020). Making Autism Research Inclusive by Attending to Intersectionality: a Review of the Research Ethics Literature. <i>Review Journal of Autism and Developmental Disorders</i> , 00-00. https://doi.org/10.1007/s40489-020-00204-z Cascio, M. A., Weiss, J. A., Racine, E. (2020). Person-oriented ethics for autism research: Creating best practices through engagement with autism and autistic communities. <i>Autism</i> , 24(7), 1676-1690. https://doi.org/10.1177/1362361320918763 Ganz, J. B., Ayres, K. M. (2018). Methodological standards in single-case experimental design: Raising the bar. <i>Research in Developmental Disabilities</i> , 79, 3-9. https://doi.org/10.1016/j.ridd.2018.03.003 Taylor, S., Balandin, S. (2020). The ethics of inclusion in AAC research of participants with complex communication needs. <i>Scandinavian Journal of Disability Research</i> , 22(1), 18-115. http://doi.org/10.16993/sjdr.637 Arstein-Kerslake, A., Maker, Y., Flynn, E., Ward, O., Bell, R., Degener, T. (2020). Introducing a human rights-based disability research methodology. <i>Human Rights Law Review</i> , 20(3), 412-432. https://doi.org/10.1093/hrlr/ngaa021 Powers, L. E. (2017). Contributing meaning to research in developmental disabilities: Integrating participatory action and methodological rigor. <i>Research and Practice for Persons with Severe Disabilities</i> , 42(1), 42-52. https://doi.org/10.1177/1540796916686564 Lester, J. N., Nusbaum, E. A. (2018). "Reclaiming" disability in critical qualitative research: Introduction to the special issue. <i>Qualitative Inquiry</i> , 24(1), 3-7. https://doi.org/10.1177/1077800417727761		
Број часова активне наставе	Часови НИР: 20	
Методе извођења наставе Консултације са ментором, самостални рад.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Презентација пројекта: 30 поена Реализација и приказ резултата: 70 поена		

Назив предмета: ОДБРАНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ	
Наставник или наставници: Комисија за оцену и јавну одбрану урађене докторске дисертације	
Статус предмета: Обавезни предмет	
Број ЕСПБ: 10	
Услов: Уписан шести семестар докторских академских студија	
Циљ предмета Циљ предмета је да студента оспособи да самостално припреми јавну презентацију докторске дисертације, као и да одговори на примедбе и питања у вези са темом докторске дисертације.	
Исход предмета Студент је оспособљен да самостално одбрани докторску дисертацију.	
Садржај предмета Јавна презентација и усмена одбрана докторске дисертације у складу са предвиђеним правилима и поступцима дефинисаним одговарајућим одредбама Правилника о докторским студијама Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију (http://www.fasper.bg.ac.rs/pravna_akta/fakultet/20200316_1-Pravilnik-o-izmenama-i-dopunama-Pravilnika-o-DAS-25.02.2020..pdf),	
Препоручена литература Roberts, C. M. (2010). <i>The dissertation journey: A practical and comprehensive guide to planning, writing, and defending your dissertation</i> . Corwin Press. (p.p 183-198) Hodgson, D. (2020). Helping doctoral students understand PhD thesis examination expectations: A framework and a tool for supervision. <i>Active Learning in Higher Education</i> , 21(1), 51-63. https://doi.org/10.1177%2F1469787417742020 Cooksey, R., & McDonald, G. (2019). <i>Surviving and thriving in postgraduate research</i> . Springer. (p.p.1083-1116).	
Број часова:	10 часова из категорије Остали часови
Методе извођења наставе Јавна усмена одбрана; Примена мултимедијалних метода у презентовању докторске дисертације.	
Оцена знања (максимални број поена 100) Одбранио са одликом; Одбранио; Није одбранио.	